

**Nebojme se genderově
citlivého vzdělávání**

Co je cílem genderově citlivého vzdělávání?

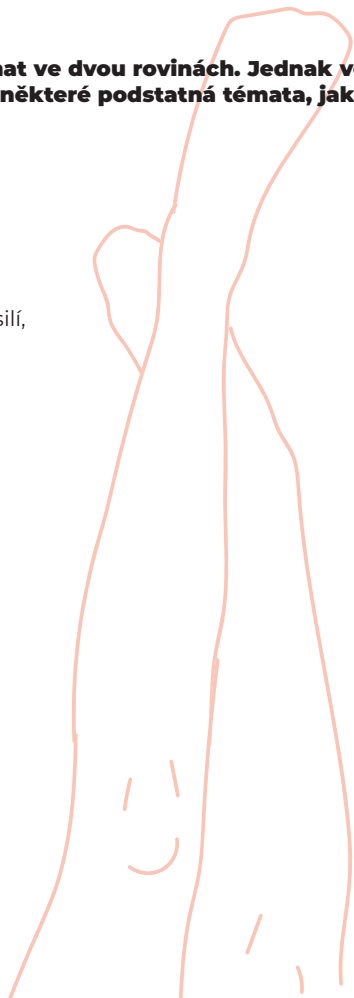
Školní prostředí a vzdělávací systém hrají významnou roli ve formování osobnosti člověka. Je proto důležité, aby i osoby působící ve formálním a neformálním vzdělávání podporovaly a aktivně rozvíjely potenciál všech studujících, a to bez ohledu na jejich genderovou identitu.

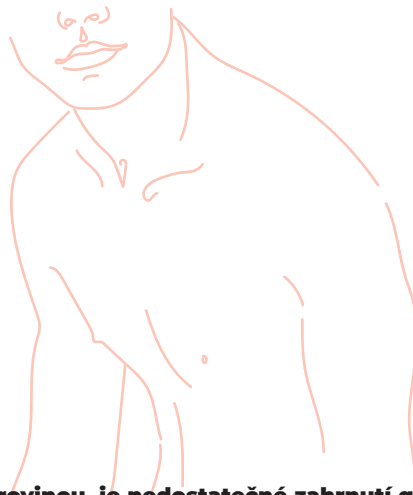
Věříme, že lidé jsou v dospělosti spokojenější, pokud si mohou svobodně zvolit svou životní dráhu a nejednají pod tlakem očekávání svého blízkého okolí nebo tlakem celospolečenským. Vzdělávací systém má být proto nastaven tak, aby se ke všem dětem a mladým lidem přistupovalo nestereotypním způsobem, aby jim bylo umožněno prozkoumat své individuální předpoklady a aby jejich volby byly respektovány. Na to, aby současný vzdělávací systém mohl těmto požadavkům dostát, potřebuje pojmout prvky genderově citlivého přístupu nejen formálně, musí být vnímány jako nedílná součást samotného vzdělávacího procesu. Vzdělávání se tedy musí stát genderově citlivým.

Cílem genderově citlivého vzdělávání je rovný přístup ke všem, podpora rovnosti ve společnosti, prevence diskriminace a genderově podmíněného násilí, zavedení participativního přístupu a vnímání jednotlivců jako individualit, jejichž potenciál má být plně rozvíjen.

Genderově citlivé vzdělávání můžeme vnímat ve dvou rovinách. Jednak ve výuce chybí nebo jsou nedostatečně zahrnuta některá podstatná témata, jako jsou například:

- wellbeing,
- psychické zdraví,
- diskriminace,
- předsudky a stereotypy,
- prevence genderově podmíněného násilí (domácí, sexuální, homofobní, transfobní násilí, fatshaming, slutshaming a další),
- sexuální výchova a partnerské vztahy.

Druhou, ještě mnohem důležitější rovínou, je nedostatečné zahrnutí genderově citlivého přístupu do celého vzdělávacího procesu. Jednou hodinou genderově citlivé výuky nelze zajistit takovou změnu systému, aby bylo možno dosáhnout výše uvedených cílů. Genderově citlivé vzdělávání by mělo být nedílnou součástí všech částí vzdělávacího procesu. Zde jsou některé základní principy genderově citlivého vzdělávání:

Wellbeing a psychická pohoda jako základní hodnota namísto soutěživosti a srovnávání.

Participativní přístup – zapojování všech do rozhodování; všechny*všichni zapojené*í mají možnost ovlivnit proces vzdělávání, prostor školy a další.

Používání genderově citlivého jazyka – vyhýbání se generickému maskulinu, správné používání názvosloví identit a sexualit bez zdobnělin a hanlivých slov.

Vyhýbání se heteronormativitě – heterosexuální vztahy nejsou normou, zobrazování různorodosti.

Vyhýbání se předsudkům a stereotypním představám.

Inkluzivní přístup vůči všem – například studující dostanou možnost zvolit si, jakým jménem a zájmenem chtějí být osloveni*y; vedou se diskuze na témata spojená s různorodostí, a to nejen z hlediska genderových identit.

Co nám to jako společnosti přinese?

Zavedení témat a principů genderově citlivého vzdělávání umožní mladým lidem reflektovat společenské tlaky, které na ně působí, vyrovnávat se s nimi u sebe i v přístupu k ostatním. Dostanou podporu v tom, aby o sebe pečovali, aby vyhledali odbornou pomoc, pokud ji potřebují. Genderově citlivé vzdělávání vybavuje jednotlivkyně*ce kompetencemi, které jim umožní žít spokojenější a uvědomělejší životy.

Kromě přínosu pro individuální rozvoj studujících má zařazení těchto témat i celospolečenský přínos. Jednotlivci*kyně, kteří*ré rozvinuli*y svůj potenciál svobodně, na základě svých vloh a předpokladů, kteří*ré se nebojí vyjadřovat svůj názor a kteří*ré se aktivně zapojují do společenského dění, kteří vytvářejí zdravé partnerské vztahy a nepodílejí se na reprodukci škodlivých stereotypů, jsou přínosem každé utvářející se společnosti, pro niž jsou důležité hodnoty solidarity, rovného přístupu, tolerance a empatie.

Co pro to děláme my?

Realizujeme workshopy pro studující, jimiž do škol vnášíme genderově citlivý přístup a také témata, která ve výuce chybí. Nabídku najdete na webu **edufera.cz**.

Vzděláváme budoucí vyučující, ukazujeme jim možnosti, jak zvýšit svoji genderovou citlivost ve výuce, a také s nimi sdílíme naše zkušenosti. Kontaktovat nás můžete na **fera@nesethnuti.cz**.

Poskytujeme metodické materiály, které usnadní zavádění principů genderové rovnosti do vzdělávání. Najdete je na **edufera.cz**.

Poskytujeme konzultace. Neváhejte se na nás obrátit, kromě naší vlastní expertízy disponujeme i řadou kontaktů na experty*ky z různých odvětví. Kontaktovat nás můžete na **fera@nesethnuti.cz**.

Vznik letáčku podpořila Rada vlády pro rovnost žen a mužů a Úřad vlády v rámci programu Podpora veřejně účelných aktivit nestátních neziskových organizací v oblasti rovnosti žen a mužů na rok 2022.

